

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครอบครัวกับปัญหาความรุนแรง

มูลเหตุจูงใจในการศึกษา

ดิฉันได้มีโอกาสเข้าศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสตรีศึกษา ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ศึกษาองค์ความรู้ที่หลากหลาย ที่มีคุณค่าต่อชีวิต ได้เปิดโลกทัศน์ให้มีความคิดกว้างไกล และ ตระหนักถึงความสำคัญของความเสมอภาคของมนุษย์ ดิฉันทำงานเกี่ยวกับการศึกษา ได้คลุกคลีอยู่กับเด็กวัยรุ่นหญิงชาย เห็นพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก ทั้งเกรงกลัว ร้าว ชอบกลั่นแกล้งเพื่อน ขาดเรียนบ่อย ๆ จึงเรียกมาพูดคุยถามความเป็นอยู่ทางบ้าน และได้คำตอบว่าพ่อแม่หย่าร้างกัน หรือพ่อแม่แยกกันอยู่ หรือมีความรุนแรงในครอบครัวอยู่เป็นประจำ ดิฉันเองนั้นก็ผ่านประสบการณ์ใช้ชีวิตคู่ ซึ่งไม่คิดว่าระดับคนมีการศึกษาอย่างเราจะเกิดความรุนแรงในครอบครัว ที่ต้องทะเลาะเบาะแว้งกับสามีด้วยเรื่องไม่เป็นเรื่อง ด้วยความคิดเห็นไม่ตรงกันบ้าง ความไม่ไว้วางใจกันบ้าง ความหวาดระแวงและความหึงหวงของสามีอย่างไม่มีเหตุผลบ้าง อุปนิสัยใจคอ การประพฤติปฏิบัติตัวและการใช้ชีวิตที่ไม่เหมือนกัน เช่น สามีทำอะไรตามสบาย สร้างภาระให้ดิฉันต้องตามบดกวาด เช็ดถู สามีมักคิดว่าตนมีสิทธิกำหนดพฤติกรรมของดิฉัน จนถึงขั้นพยายามเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของดิฉัน เกิดความไม่พอใจกันและกัน ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งขึ้นในที่สุด สภาวะเศรษฐกิจที่รัดตัวทำให้สามีดิฉันเข้มงวดกดขี่ค่าใช้จ่าย ทำให้มีปากเสียงกัน สามีมักพุดจาหาเรื่องและใช้อารมณ์ ไม่ใช่เหตุผลถึงขั้นด่าทอเสีย ๆ หาย ๆ เป็นความรุนแรงด้านจิตใจที่ดิฉันต้องจำทนอยู่ในสภาพที่รำคาญใจ และทุกข์ใจ อย่างไม่รู้อะไรจะแก้ปัญหานี้ให้หมดไปได้อย่างไร เพราะสามีไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของดิฉันเลย สาเหตุปัญหาความรุนแรงในชีวิตคู่ของดิฉันก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เลือกจะศึกษางานวิจัยในเรื่องนี้

สถาบันครอบครัว เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์แต่ละคนตลอดชีวิต ความใกล้ชิด ความผูกพันจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยกัน ทางสังคมวิทยาถือว่า ครอบครัวเป็นสถาบันสากล เพราะมีปรากฏอยู่ในทุกสังคม ไม่ว่ามนุษย์จะอยู่ในถิ่นฐานใด

ที่อยู่อาศัยจะแตกต่างกันอย่างไรก็ตาม ในด้านจิตวิทยา ถือว่าครอบครัวเน้นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของตนมากที่สุด เพราะถือว่าครอบครัวนั้นเป็นผลผลิตขึ้นมาจากสมาชิกของตนเองเป็นกลุ่มปฐมภูมิ (Primary Group) ครอบครัวจึงเป็นกลุ่มที่มีความเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกแต่ละคน กล่าวโดยสรุป ครอบครัว หมายถึงสถาบันพื้นฐานแห่งแรกของสังคมที่ประกอบด้วย สามี ภรรยา และบุตร นับเป็นสถาบันที่เล็กที่สุดของสังคม ครอบครัวมีสองลักษณะคือครอบครัวขยายและครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวเดี่ยว จะประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก ส่วนครอบครัวขยายจะมีสมาชิกอยู่ร่วมกันหลายคน ได้แก่ พ่อ แม่ ลูก ตา ยาย ญาติพี่น้องรวมถึงลูกจ้าง สถาบันครอบครัวมีความสำคัญยิ่ง หัวหน้าครอบครัวคือพ่อบ้าน แม่บ้านจะต้องมีหลักในการปกครองดูแลคนในบ้านให้อยู่ร่วมกันได้ คอยอบรมสั่งสอนสมาชิกทุกคนให้รู้จักบทบาทหน้าที่ของตน มีความซื่อสัตย์ รู้จักเสียสละมีความรับผิดชอบ ปฏิบัติต่อกันด้วยความเหมาะสม มีความเอื้อเฟื้อ เอื้ออาทรต่อกัน มีความรักใคร่ปรองดองกัน ดูแลช่วยเหลือบริการซึ่งกันและกัน ทำให้ครอบครัวอบอุ่น ผูกพันกันอย่างใกล้ชิดตั้งแต่เกิดจนตาย จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ภาพครอบครัวที่มีความรักความอบอุ่นของสมาชิกในครอบครัวซึ่งประกอบไปด้วย พ่อ แม่ ลูก อยู่กันด้วยความรักใคร่เอาใจใส่ ห่วงหาอาทรกัน พ่อมีหน้าที่ออกไปทำงานนอกบ้านหารายได้เลี้ยงครอบครัว แม่เป็นแม่บ้านเลี้ยงลูก ทำอาหาร ดูแลบ้านให้น่าอยู่ เพื่ออำนวยความสะดวกสบายให้ครอบครัว เป็นภาพในอุดมคติที่ควรจะเป็น ทิศทางสังคมที่มีต่อภาพครอบครัวในอุดมคติจึงลบภาพของความขัดแย้งและความรุนแรงในครอบครัว ปิดบังให้มองไม่เห็น กตัญญู อาชวนิจุล และ กนกวรรณ ธาราวรรณ (2543,น.1) กล่าวว่า โดยเฉพาะความรุนแรงต่อผู้หญิงซึ่งได้รับแรงเสริมจากโครงสร้างทางสังคมที่ยกย่องให้ชายเหนือกว่าหญิง , การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมไทย ทั้งด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อคนในสังคม ทำให้การดำเนินชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว เป็นความรุนแรงระหว่างบุคคลในครอบครัวที่มีความใกล้ชิดกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างสามีภรรยา ซึ่งปรากฏว่ามีมานานแล้ว ในประวัติศาสตร์อันยาวนานของมนุษยชาติ นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้หญิงทั่วโลกต้องเผชิญกับความรุนแรงในครอบครัวในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ที่มีรากเหง้ามาจากค่านิยมความเชื่อถือวัฒนธรรมของระบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) และสภาพสังคมนั้น ๆ ส่งผลให้ผู้หญิงไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพใดในสังคมใด ถูกเลือกปฏิบัติและถูกกระทำรุนแรง เช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดซึ่งมีอยู่ในทุกสถานภาพของสังคมเช่นกัน

การทำร้ายร่างกายภรรยา : การแพร่ขยายและระดับความรุนแรง

มีปรากฏการณ์หลายอย่างที่สะท้อนให้เห็นว่าการทำร้ายภรรยาทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกขณะ ผู้ที่ทำร้ายร่างกาย มาจากทุกฐานะ เศรษฐกิจ ทุกอาชีพ ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา และพบว่าผู้ที่ทำร้ายร่างกายภรรยามักมีประสบการณ์การกระทำ ความรุนแรงในช่วงที่เป็นความสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน และมีจำนวนมากที่ใช้ความรุนแรงนั้นนอกบ้าน (Coleman, 1980,; Sonkin et al, 1985) จากข้อมูลปี ค.ศ. 1976 ของสำนักอัยการแห่ง Summit Counter รัฐโอไฮโอ ซึ่งได้รวบรวมมาจากสถานีตำรวจ 28 แห่งในเขตตะวันตกกลาง ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าความรุนแรงระหว่างสามีภรรยามีมากที่สุดถึง 997 ราย คิดเป็นร้อยละ 33 และยังชี้ให้เห็นว่าผู้ที่กระทำความรุนแรงต่อผู้หญิงหรือภรรยามากที่สุดนั้น มีทั้งชายผู้เป็นสามี คนรักและอดีตสามี ซึ่งมีสูงถึงร้อยละ 58 ของกรณีความรุนแรงทั้งหมด

สำหรับการศึกษาในประเทศไทย จากรายงานการวิจัยเรื่อง ความรุนแรงในชีวิตคู่กับสุขภาพของผู้หญิง ของ กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ ที่มีการศึกษาถึงความรุนแรงทางกายและทางเพศที่ผู้หญิงถูกกระทำโดยคู่ของตนเอง โดยความรุนแรงทางกาย หมายถึง การกระทำต่อไปนี้ ผลัก กระแทก ปาสิ่งของ บีบคอ รัดคอ ตบ ต่อย เตะ ลาก ซ้อม เผลา ชู่ว่าจะใช้อาวุธทำร้าย ส่วนความรุนแรงทางเพศ หมายถึงถึง สถานการณ์ดังต่อไปนี้คือ การถูกบังคับร่วมหลับนอน การมีเพศสัมพันธ์เพราะความกลัว หรือการถูกบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ในทำที่ผู้หญิงรู้สึกผิดธรรมชาติ หรือยอมรับไม่ได้ ภาพรวมของผลการศึกษาพบว่า ขนาดของความรุนแรงทางกายและทางเพศในช่วงชีวิตคือ 23% ของผู้หญิงในกรุงเทพฯ และ 34% ในจังหวัด ข. เคยถูกกระทำรุนแรงทางกายจากคู่ของตน 30% ของผู้หญิงในกรุงเทพฯ และ 29% ในจังหวัด ข. เคยประสบปัญหาความรุนแรงทางเพศที่กระทำโดยคู่ของตน โดยรวมพบว่าประมาณเกือบครึ่งหนึ่งของผู้หญิงในสองจังหวัด (41% ในกรุงเทพฯ และ 47% ในจังหวัด ข.) เคยประสบปัญหาความรุนแรงทางกายและหรือทางเพศ (กฤตยา อาชวนิจกุล และ คณะ. 2543, บทคัดย่อ)

จากการรวบรวมข้อมูลการสำรวจ การกระทำรุนแรงต่อผู้หญิงจำนวน 34 เรื่องทั่วโลก (Heise, Ellsberg and Gottenmoeller, 1999 อ้างถึงใน Ellsberg 2000, p. 6) ชี้ชัดว่า สถานการณ์ความรุนแรงในเรื่องชีวิตคู่เป็นเรื่องสากล เป็นปรากฏการณ์ที่สามารถเกิดขึ้นได้กับผู้หญิงในทุกภูมิภาคของทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็นสังคมตะวันตก สังคมตะวันออก สังคมแบบดั้งเดิม หรือสังคมสมัยใหม่ อาทิเช่น ประเทศ แอฟริกา มีผู้หญิงประมาณร้อยละ 30-45 เคยถูกสามีหรือคู่รักทำร้ายร่างกาย ในแถบประเทศเอเชีย ผลการสำรวจจะระดับชาติของบังคลาเทศ พบอัตราความรุนแรง

ต่อผู้หญิงในช่วงชีวิตสูงสุด ถึงร้อยละ 47 ในอินเดียผู้หญิงถึงร้อยละ 44 ถูกคู่สมรสทุบตี โดย ร้อยละ 16 ถูกทำร้ายอย่างรุนแรง และในเกาหลีพบว่า ร้อยละ 38 ของผู้หญิงถูกทำร้ายร่างกายใน รอบปีที่แล้ว ก่อนการสำรวจ สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วไม่แตกต่างจากประเทศกำลังพัฒนา ใน สหรัฐอเมริกา และอังกฤษ มีผู้หญิงถึงร้อยละ 22 และ 30 ถูกคู่แต่งงานทำร้ายร่างกายตามลำดับ (กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ, 2546, น. 1)

ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกยืนยันว่า ผู้หญิงในสังคมประมาณ 20-50 เปอร์เซ็นต์ ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงจากสามีหรือคนรัก และ 50 ถึง 60 เปอร์เซ็นต์ ของผู้หญิงที่ถูกกระทำนี้ ตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางเพศด้วย (WHO, 1998 อ้างถึงใน กฤตยา อาชวนิจกุล, 2543, น. 2) การกระทำรุนแรงต่อสตรีเกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพ การถูกล่วงละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานทั้งยังมีสิทธิ์อ่อนแอกว่าผู้ชาย จึงเป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการป้องกันแก้ไข

ผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัว

ผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัว แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ผลกระทบต่อตัวเอง ผู้หญิงที่ถูกสามีหรือคู่รักทำร้ายร่างกาย นอกจากบาดแผลภายนอกที่ต้องรักษาแล้ว ยังได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจ เป็นบาดแผลที่ซ่อนอยู่ภายในฝังใจไปตลอดชีวิต ความเจ็บป่วยทางใจนี้ ผู้หญิงส่วนใหญ่ไม่ได้รับการเยียวยา บำบัดรักษา ให้ตระหนักถึงคุณค่าของตัวเอง

2. ผลกระทบต่อครอบครัว ความรุนแรงในครอบครัวที่ฝ่ายชายกระทำต่อฝ่ายหญิง ส่งผลร้ายต่อสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะบุตร ทั้งที่อยู่ในวัยเยาว์หรือวัยรุ่น ได้รับผลกระทบทางจิตใจโดยตรงและรุนแรง เกิดภาพลบในเรื่องสัมพันธภาพในครอบครัว ส่งผลต่อคุณค่าชีวิต ทำให้บุตรมีพฤติกรรมก้าวร้าว เกเร ไม่ตั้งใจเรียน

3. ผลกระทบต่อสังคม/ชุมชน ถ้าเป็นครอบครัวระดับล่าง ทั้งในกรณีที่พักแม่แยกทางหย่าร้างและ ไม่หย่าร้างกัน เด็กอาจหนีออกจากบ้าน ออกเร่ร่อนกลายเป็นปัญหาของสังคม ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ผู้หญิงทำงานที่เป็นเหยื่อของความรุนแรงในครอบครัว จำต้องลาพักรักษาตัวหลังเกิดความรุนแรง ทำให้งานหยุดชะงักเสียหาย ขัดขวางความก้าวหน้าในอาชีพการงาน ด้วยเหตุผลทางสังคม ผู้หญิงมักปกปิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเพื่อรักษาภาพลักษณ์ของครอบครัวอุดมคติตามมาตรฐานของสังคม ซึ่งขึ้นอยู่กับสภาพสังคมที่แตกต่างกันทั้งการศึกษาและระดับคุณธรรมในจิตใจ

ในประวัติศาสตร์ บุคคลที่ปราศจากสิทธิ ก็คือ เมีย ลูก และแม่ กฎหมายครอบครัวในอดีต ให้สิทธิสามีกระทำต่อภรรยา หรือบุตรสาวได้ ไม่ว่าจะเป็นการลงโทษทางเนื้อตัวร่างกาย หรือขายลูกเมียไปเป็นทาสใช้แรงงานเพื่อชำระหนี้สิน (วิระดา สมสวัสดิ์, 2540, น. 4) สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นอำนาจของผู้ชายในสังคม แม้ในปัจจุบัน กฎหมายเหล่านี้ถูกยกเลิกไปแล้ว แต่ความรุนแรงที่สามีกระทำต่อภรรยาก็ยังคงมีอยู่ ทั้งนี้เพราะประเพณี และ วัฒนธรรมที่สั่งสมมานาน (เหมวรรณ เหมะนัด, 2533, น. 2) สร้างความชอบธรรมให้ผู้ชายในการละเมิดสิทธิหรือทำร้ายภรรยา ผู้หญิงจึงซึมซับความไม่เท่าเทียมระหว่างชายหญิงเข้ามามากมายไม่รู้ตัว ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม กรอบอุดมการณ์ของครอบครัว ทำให้ผู้หญิงให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรกในชีวิต (พรพิไล ถมัยรักษ์สัตว์, 2539, น. 5) ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงจึงถูกมองว่าเป็นเรื่องธรรมชาติ เป็นปรากฏการณ์ปกติของชีวิตครอบครัวที่ผู้หญิงจะต้องทนภายใต้โครงสร้างทางสังคมระบบชายเป็นใหญ่

ความเชื่อพื้นฐานที่ว่า ผู้ชายมีความต้องการทางเพศที่ต้องปลดปล่อย การใช้กำลังบังคับให้ร่วมเพศนั้นมีมานานแสนนานแล้ว (ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, 2547, น. 2) ความรุนแรงในแงุ่มทางเพศเป็นปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนมาก เกี่ยวพันกับโครงสร้างทางอำนาจ และระบบความเชื่อในสังคม และปัจจัยทางวัฒนธรรมของสังคม

แม้ในปัจจุบัน สังคมส่วนใหญ่ยังมองว่า การกระทำรุนแรงต่อผู้หญิงโดยสามี/คู่รักนั้นเป็นเรื่องภายในครอบครัว ทั้ง ๆ ที่รัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุด ได้ให้ความสำคัญกับสิทธิและศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ของทุกคน ตลอดจนเสรีภาพของบุคคลต้องได้รับความคุ้มครอง ตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 4 มาตรา 30 และมาตรา 80

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาประสบการณ์ชีวิตของผู้หญิงที่ประสบความรุนแรงในครอบครัว และตอบโต้ด้วยการหย่าร้างและไม่หย่าร้าง เปรียบเทียบอธิบายความแตกต่างของทั้งสองรูปแบบโดยมีปัจจัยเงื่อนไขที่กำหนดเป็นทางเลือก ดังนั้นดิฉันจึงเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญที่จะศึกษาเรื่อง “ผู้หญิง ความรุนแรงในครอบครัว การหย่าร้าง ในฐานะทางเลือก” ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปรับใช้ และเพื่อประโยชน์ต่อวงวิชาการด้านสตรีศึกษา สังคมศาสตร์ และมานุษยวิทยา

คำถามการวิจัย

1. ประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวที่ผู้หญิงเลือกการตอบโต้หรือไม่ตอบโต้ต่อการกระทำความรุนแรงในครอบครัวด้วยการหย่าร้างและไม่หย่าร้างนั้นเป็นอย่างไร
2. ปัจจัยเงื่อนไขที่กำหนดเป็นทางเลือกที่แตกต่างของการตอบโต้ด้วยการหย่าร้างและไม่หย่าร้าง
3. ผลกระทบของการตอบโต้ของผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัวด้วยการหย่าร้าง และไม่หย่าร้าง มีผลกระทบต่อตนเองและต่อสมาชิกในครอบครัวอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวของผู้หญิงที่ตอบโต้ต่อการกระทำความรุนแรงในครอบครัวด้วยการหย่าร้าง และไม่หย่าร้าง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอธิบายเหตุผลความแตกต่างของการตอบโต้ด้วยการหย่าร้างและไม่หย่าร้างตามปัจจัยเงื่อนไขที่กำหนดเป็นทางเลือก
3. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการตอบโต้ด้วยการหย่าร้างและไม่หย่าร้างที่มีต่อผู้หญิงและสมาชิกในครอบครัวได้รับ

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยแนวสตรีนิยม (Feminist Methodology) โดยอาศัยวิธีการเล่าเรื่อง (narrative) กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาเป็นการศึกษาชีวิตประสบการณ์ของผู้หญิงทั้งที่สมรสโดยจดทะเบียนสมรสถูกต้องตามกฎหมาย และไม่ได้จดทะเบียนสมรส อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 14 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 ตอบโต้ด้วยการไม่หย่าร้าง จำนวน 7 คน

กลุ่มที่ 2 ตอบโต้ด้วยการหย่าร้างหรือแยกกันอยู่โดยเด็ดขาด จำนวน 7 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปสร้างความเข้าใจและความรู้เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวในระดับชุมชนเมือง
2. นำข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสม ในระดับนโยบาย
3. ใช้ข้อมูลที่ได้มาเป็นฐานพื้นความรู้ เพื่อการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านความรุนแรงในครอบครัวที่ลุ่มลึกต่อไป

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความรุนแรงในครอบครัว (Domestic Violence) หมายถึง พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสมาชิกในครอบครัว ส่งผลในทางลบต่อพัฒนาการของร่างกาย และจิตใจ รุนแรงต่อผู้หญิงซึ่งเป็นภรรยา คู่รัก ลูกสาวและสมาชิกในครอบครัว สืบเนื่องจากความอ่อนแอทางด้านร่างกาย ความรุนแรงที่เกิดขึ้นมีทั้ง ทางวาจา เช่น การใช้วาจาหยาบคาย ด่าทอ เข้ายึดหายาม ประณาม เยาะเย้ย ถากถาง เสียดสี ตอกย้ำซ้ำเติม หรือการแสดงการข่มขู่ เป็นต้น ส่วนความรุนแรงทางกาย มีตั้งแต่บาดเจ็บเล็กน้อย เช่น ฟกช้ำ ดำเขียว บาดเจ็บ บาดเจ็บมาก เช่น เป็นแผลลึก อวัยวะภายในช้ำ หรือฉีกขาด จนต้องเข้ารับการรักษาพยาบาลเย็บบาดแผลหลายเข็ม มีรอยแผลเป็นให้ปรากฏเห็นอยู่ หรือเห็นชัดเจน เสี่ยงรูปโฉม

ผู้หญิง หมายถึง ผู้หญิงทั้งกลุ่มสมรสและไม่ได้สมรส ผู้เป็นเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว

การหย่าร้าง หมายถึง การสิ้นสุดชีวิตการแต่งงานของคู่สมรส โดยการจดทะเบียนหย่า และการหย่าร้างของผู้ที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส แต่ใช้ชีวิตคู่ฉันท์สามีภรรยา เป็นการแยกทางชีวิตกันอย่างเด็ดขาด

ประสบการณ์ชีวิต หมายถึง รูปแบบความรุนแรง ความถี่ บริบท (เวลา/กิจกรรมที่ทำอยู่/เงื่อนไข) ความรุนแรงที่ปรากฏ ผลกระทบต่อผู้หญิง และการตอบโต้ในรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ไม่รุนแรง จนกระทั่งรูปแบบใหญ่ ๆ อันได้แก่ การหย่า การหย่าร้าง และการไม่หย่า หรือไม่หย่าร้าง